GYVŪNŲ PASAULIS

Perskaityk tekstą.

Hju Loftingas

GYVŪNŲ KALBA

Vieną dieną daktaras sėdėjo virtuvėje ir kalbėjo su kačių mėsininku[2], atėjusiu pas jį pasitarti dėl vidurių[2].

– Kodėl tamsta nesiliauji žmones gydęs? Ar ne geriau būtų, jei imtumei gydyti gyvūnus? – paklausė mėsininkas.

Papūga Polinezija tupėjo ant palangės, žiūrėjo, kaip lyja, ir giedojo jūrininko dainą. Paliovusi giedoti, ėmė klausytis.

– Matai, daktare, – toliau kalbėjo kačių mėsininkas, – tamsta labai gerai nusimanai apie gyvūnus, daug geriau, negu visi apylinkės gydytojai. Knygos, kurias parašei apie kates, tiesiog puikios. <...> Tamsta lyg pats esi buvęs kate – žinai, kaip jos galvoja. Taigi paklausyk manęs, daktare, galėtum daug uždirbti, jei imtumei gydyti gyvūnus. Ar supranti tamsta, ką sakau? Aš siųsčiau pas tamstą visas moteris, kurių katės ir šunys serga. <...> Be to, imtų eiti ir apylinkės ūkininkai, kai arklys apšlumba ar avelė ima negaluoti. Pasidaryk tamsta gyvūnų gydytoju.

Kai kačių mėsininkas išėjo, atlėkė nuo palangės papūga, atsitūpė ant stalo prie daktaro ir ėmė kalbėti:

– Jis išmintingas vyras. Turi padaryti, kaip jis patarė. Pasidaryk gyvūnų gydytoju. <...>

– Gyvūnų gydytojų yra pakankamai, – atsakė Jonas Dolitlis ir ėmė kelti kambario gėles pro langą, kad šios gautų lietaus.

– Taip, jų yra daug, – atsakė Polinezija, – bet visi niekam tikę. Paklausyk, daktare, ką aš tau pasakysiu. Ar žinai, kad gyvūnai moka kalbėti?

– Žinau, kad papūgos išmoksta kalbėti, – atsakė daktaras.

– Mes, papūgos, mokame dvi kalbas: žmonių ir paukščių, – atsiliepė pasididžiuodama Polinezija. – Kai sakau, kad Poli nori sausainio, tai jau supranti. Bet klausyk: ka-ke-oi-i, fi-fi?

– Tu mano paukštele! – sušuko daktaras. – Ką aš čia galiu suprasti.

– Žmoniškai sakant tai bus: „Ar tyrė jau pašildyta?“ <...>

Taip daktaras sužinojo, kad paukščiai turi savo kalbą ir gali susišnekėti. Paskui visą laiką po pietų, kol lauke lijo, Polinezija, tupėdama ant stalo, sakė jam paukščių kalbos žodžius, o jis rašėsi į sąsiuvinį. →

LIVEWORKSHEETS

Kai Vipas atėjo vakarienės, papūga tarė daktarui:

– Žiūrėk, jis su tavimi kalba.

– Iš tikrųjų, jis lyg ausį krapštosi, – atsiliepė daktaras.

– Gyvūnai ne visada balsu kalba, – tarė papūga pamokomu balsu, pakėlusi antakius. – Kalba ausimis, kojomis, uodega – visaip kalba. Juk dažnai jiems rūpi, kad jų negirdėtų. Žiūrėk, kaip šuo kelia savo vieną šnervę.

– O ką nori tuo pasakyti?

– Nori pasakyti: „Ar nematai, kad liovėsi lyti?“ – paaiškino Polinezija. – Jis nori kažko paklausti. Šunys, ko nors klausdami, beveik visada nosimi parodo.

Ž *kačių mėsininkas* – šiame tekste: žmogus, kuris ruošia ėdesį katėms

dėl vidurių – šiame tekste: dėl pilvo skausmų

Atsakyk į klausimus, atlik užduotis. Remkis tekstu.

1. **Ką pasakojimo pradžioje veikė daktaras Dolitlis? Pažymėk ☑.** *1 taškas*

A ☐ Mokėsi kačių kalbos.

B ☐ Gydė mėsininko katę.

C ☐ Pasakojo apie kačių knygą.

D ☐ Kalbėjosi su kačių mėsininku.

2. **Ko pas daktarą Dolitlį buvo atėjęs kačių mėsininkas? Pažymėk ☑.** *1 taškas*

A ☐ Pasitarti dėl pilvo skausmų.

B ☐ Pagirti knygos, kurią parašė daktaras.

C ☐ Pasikalbėti apie kačių ir šunų ligas.

D ☐ Įtikinti Dolitlį, kad jis turi tapti gyvūnų gydytoju.

3. **Kuris papūgos poelgis rodo, kad ji susidomėjo daktaro ir mėsininko pokalbiu? Pažymėk ☑.** *1 taškas*

A ☐ Ramiai tupėjo ant stalo prie daktaro.

B ☐ Nustojo giedoti jūrininko dainą.

C ☐ Tupėjo ant palangės ir žiūrėjo į lietų.

D ☐ Įsiterpė į daktaro ir mėsininko pokalbį.

LIVEWORKSHEETS

4. **Kodėl daktaras Dolitlis galėtų būti ypatingas gyvūnų gydytojas? Pažymėk ☑.** *1 taškas*

A ☐ Rašytų knygas apie gyvūnus.

B ☐ Susikalbėtų su gyvūnais.

C ☐ Vaišintų gyvūnus sausainiais.

D ☐ Gyventų kartu su gyvūnais.

5. **Kodėl daktaras Dolitlis galėjo susikalbėti su papūga?** *1 taškas*

.....

.....

6. **Kodėl pasakojimui tiktų pavadinimas *Papūgos pamokymai*? Pažymėk ☑.** *1 taškas*

A ☐ Papūga išmokė Dolitlį gydyti žmones.

B ☐ Papūga išmokė Dolitlį gydyti gyvūnus.

C ☐ Papūga išmokė Dolitlį giedoti.

D ☐ Papūga išmokė Dolitlį suprasti gyvūnų kalbą.

7. **Tuo metu, kai pas daktarą buvo atėjęs kačių mėsininkas, už lango lijo. O kada lyti liovėsi? Pažymėk ☑.** *1 taškas*

A ☐ Kai išėjo kačių mėsininkas.

B ☐ Kai šuo Vipas atėjo vakarienės.

C ☐ Kai papūga giedojo jūrininko dainą.

D ☐ Kai Dolitlis užsirašė paukščių kalbos žodžius.

8. **Kaip daktaras mokėsi gyvūnų kalbos? Pažymėk ☑ tris būdus.** *1 taškas*

Aiškinosi paukščių kalbos žodžius.	☐
Rašė knygas apie kates, šunis, arklius ir paukščius.	☐
Užsirašinėjo paukščių kalbos žodžius į sąsiuvinį.	☐
Mokėsi suprasti, kaip gyvūnai kalba ausimis, kojomis, uodega.	☐
Kalbėjosi su šunimi.	☐

LIVEWORKSHEETS

9. **Sunumeruok pasakojimo įvykius iš eilės.** *1 taškas*

☐	Papūga mokė Dolitlį paukščių kalbos.
☐	Kačių mėsininkas Dolitliui pasiūlė tapti gyvūnų gydytoju.
1.	Atėjo kačių mėsininkas.
☐	Papūga Polinezija pritarė kačių mėsininko pasiūlymui.
☐	Daktaras sužinojo, kad gyvūnai ne visada kalba balsu.

10. **Kuo šiame pasakojime svarbus kačių mėsininkas?** *1 taškas*

---

11. **Kuriam pasakojimo veikėjui tinka ši veiksmų grandinė? Pažymėk ☑.** *1 taškas*

sėdėjo → kalbėjo → pagyrė → pasiūlė → išėjo

A ☐ Papūgai Polinezijai.

B ☐ Šuniui Vipui.

C ☐ Daktarui Dolitliui.

D ☐ Kačių mėsininkui.

12. **„Gyvūnai ne visada balsu kalba, – tarė papūga pamokomu balsu, pakėlusi antakius.“ Kokią papūgos savybę pasakojimo autorius perteikia šiuo sakiniu? Pažymėk ☑.** *1 taškas*

A ☐ Rūpestingumą.

B ☐ Išmintingumą.

C ☐ Linksmumą.

D ☐ Bailumą.

13. **Koks yra šis tekstas? Pažymėk ☑.** *1 taškas*

Grožinis ☐ Negrožinis ☐

LIVEWORKSHEETS

Pažymėk ☑ **tris** teksto požymius, pagrindžiančius tavo atsakymą.

Knygoje aprašomi autoriaus išgalvoti nuotykiai.	
Atskleidžiami veikėjų jausmai ir tarpusavio santykiai.	
Pateikiama informacijos, kaip išmokti gyvūnų kalbą.	
Pristatoma gyvūnų gydytojo profesija.	
Įterpiama dialogų, atskleidžiančių, kaip veikėjai sprendžia iškilusias problemas.	

Perskaityk tekstą.

„Tarzanas“ – animacinis filmas vaikams ir visai šeimai. Džiunglėse gorilų užaugintas berniukas Tarzanas puikiai sugeba karstytis medžiais ir kabarotis[Ž] lianomis[Ž]. Žaliuojančios džiunglės tapo svetingais vaikino namais, tačiau Tarzanas – žmonių vaikas ir, kad ir kaip jis mylėtų savo namais laikomas džiungles, pažintis su Džeine Porter traukia vaikiną prie tikrosios jo padermės[Ž].

Netrukus Tarzanas sužino, jog jo tėvai buvo turtingi kompanijos[Ž] savininkai, tačiau dabartinis jos vadovas, sužinojęs, jog lėktuvo katastrofoje žuvusių Tarzano tėvų kompanija priklauso netikėtai išgyvenusiam berniukui, pasiunčia samdomų karių gaują, kad šie Tarzaną surastų ir nugalabytų[Ž]. Padedamas Džeinės, džiunglių vaikis stos į kovą su iki ausų ginkluotais kariais, jog apgintų ne tik jį priglaudusias džiungles, bet ir tikrąją savo padermę.

Ž kabarotis – laipioti, karstytis
liana – vijoklinis šiltųjų kraštų augalas sumedėjusiu stiebu
padermė – kilmė, giminė
kompanija – pramonės ar prekybos bendrovė
nugalabytų – nužudytų

LIVEWORKSHEETS

Atsakyk į klausimus, atlik užduotis. Remkis tekstu.

1. **Ką pristato perskaitytas tekstas? Pažymėk ☑.** *1 taškas*

A ☐ Legendų knygą.
B ☐ Nuotykių knygą.
C ☐ Animacinį filmą.
D ☐ Dokumentinį filmą.

2. **Kas iš tikrųjų buvo Tarzanas? Pažymėk ☑.** *1 taškas*

A ☐ Gorilų vaikas.
B ☐ Žmonių vaikas.
C ☐ Ginkluotas karys.
D ☐ Kompanijos vadovas.

3. **Ką Tarzanas laikė savo namais? Pažymėk ☑.** *1 taškas*

A ☐ Žaliuojančias džiungles.
B ☐ Medžius ir lianas.
C ☐ Sudužusį lėktuvą.
D ☐ Tėvų kompaniją.

4. **Už ką Tarzanas turėjo būti dėkingas goriloms? Pažymėk ☑.** *1 taškas*

A ☐ Už sukauptus turtus.
B ☐ Už tikrąją savo padermę.
C ☐ Už pažintį su Džeine Porter.
D ☐ Už rūpestį ir išsaugotą gyvybę.

5. **Kokia priežastis galėjo paskatinti Tarzaną palikti džiungles? Pažymėk ☑.** *1 taškas*

A ☐ Noras pasimatyti su tėvais.
B ☐ Suvokimas, kad jis yra žmogus.
C ☐ Samdomų karių įsiveržimas į džiungles.
D ☐ Didelis tėvų namų ilgesys.

LIVEWORKSHEETS

6. **Kuo Tarzanui svarbi Džeinė Porter? Pažymėk ☑.** *1 taškas*

A ☐ Kartu kovojo su gorilomis.

B ☐ Padėjo jam užkariauti džiungles.

C ☐ Padėjo jam suprasti savo kilmę.

D ☐ Supažindino Tarzaną su jo tėvais.

7. **Pažymėk ☑ įvykius, kurie pristatomame filme bus atskleisti, o kurie – ne.** *1 taškas*

Įvykiai	Taip	Ne
Lėktuvo katastrofoje žūsta Tarzanas.		
Džiunglėse gorilos augina berniuką.		
Vaikai smagiai laipioja po medžius ir kabarojasi lianomis.		
Kelionės vadovas pasakoja apie gyvenimo ypatumus džiunglėse.		
Tarzanas susipažįsta su Džeine Porter.		
Samdomi kariai pasiunčiami surasti Tarzaną.		

Perskaityk tekstą.

Džeinė Gudal

Primatologė[2]
Londonas, Jungtinė Karalystė, 1934 m.
Nepaprasta mergaitė, kuri užaugusi įsipareigojo saugoti gyvūnus

Mano pirmas minkštas žaisliukas buvo juokinga šimpanzė, vardu Džubilė. Kai tebuvau vos vienų metų, man ją padovanojo tėtis.<...>

Labai mylėjau gyvūnus ir turėjau nuostabų šuniuką Rastį. Knygos tapo mano antrąja aistra, ypač patiko Daktaro Dolitlio, gyvūnų kalbą mokančio veterinaro, →

LIVEWORKSHEETS

nuotykiai. Aš irgi kalbėdavausi su savo minkštais žaisliukais ir rengdavau jiems mielas arbatėles sode.

Vieną dieną kioske nusipirkau pirmąją knygą apie Tarzaną. Vos grįžusi namo, įlipau į medį ir pradėjau godžiai skaityti. Tai buvo nuostabi istorija. Mano mėgstamiausiu veikėju tapo ne Tarzanas ir net ne jį užauginusi beždžionė Kala, o Džeinė Porter, mokslininko, organizavusio ekspediciją į džiungles, duktė. Atrodė, ji visai paprasta mergina, ir aš susimąsčiau: „Džeinė neturi nieko, ko ir aš negalėčiau turėti. Mūsų net vardas vienodas!“

Tame medyje pradėjau svajoti apie laukinius ir gyvūnų pilnus Afrikos miškus. Nulipusi žemyn nutariau, kad užaugusi tapsiu gamtos tyrinėtoja ir ten keliausiu. <...>

Pirmoji viešnagė Afrikoje buvo trumpa, bet vos grįžusi į Londoną vėl pradėjau studijuoti. Dėjau daug pastangų ir mane pastebėjo antropologas[2] Luisas Likis. Po trejų metų jis vėl pasiuntė mane į Afriką, tiksliau, į Gombę, mažą gyvūnų rezervatą Tanganikos ežero pakrantėje. Mano darbas buvo tirti toje vietoje gyvenančių šimpanzių elgseną. Iškeliavau su maža palapine, apdarbas buvo tirti toje vietoje gyvenančių šimpanzių elgseną. Iškeliavau su maža palapine, aplankstytomis skardinėmis lėkštėmis, išklerusiais žiūronais ir pilna entuziazmo[2]. <...>

Vieną dieną pamačiau šimpanzių patiną pražilusiu smakro kailiu. Kaip ir minkštiems žaisliukams vaikystėje, iš karto daviau jam vardą – Deividas Žilabarzdis. Paskui dar kelis kartus jį sutikau, bet, nors žiūrėjo smalsiai, neleido sekti paskui. Kartą Deividas Žilabarzdis sustojo tarsi laukdamas manęs. Tada žengiau žingsnį artyn. Rankoje turėjau riešutą ir padaviau jam. Žilabarzdis jį numetė, bet švelniai palietė man ranką, rodydamas, kad įvertino mano gestą, nors ir nepriėmė dovanos. Tai buvo tokia ypatinga akimirka, kad man skruostais ėmė ristis džiaugsmo ašaros: žinojau, kad, pelniusi jo pasitikėjimą, galėsiu priartėti ir prie kitų šimpanzių. Neklydau. Netrukus jau galėjau iš visai arti stebėti visą beždžionių būrį. Viską išsamiai užsirašinėjau. Mane ypač nustebino nepaprasti šimpanzių įgūdžiai: beždžionės naudojo akmenis riešutams skaldyti, sugebėjo pasidaryti įrankių skruzdėlynams iškapstyti, ištraukti iš medžių kamienų lervoms ar pasikabinti medaus iš bičių drevių. Negana to, jos mokėjo vienos kitoms reikšti meilę ir paramą, rodyti pyktį, agresiją.

Ž *primatologas* – mokslininkas, tiriantis dabar gyvenančias žmogbeždžiones
antropologas – mokslininkas, tiriantis žmogaus biologinę prigimtį
entuziazmas – džiaugsmingas pasiryžimas

Atsakyk į klausimus, atlik užduotis. Remkis tekstu.

1. **Kas pasakoja Džeinės Gudal istoriją? Pažymėk ☑.** *1 taškas*

A ☐ Antropologas Luisas Likis.
B ☐ Džeinės Gudal tėtis.
C ☐ Pati Džeinė Gudal.
D ☐ Džeinė Porter.

LIVEWORKSHEETS

2. **Apie ką buvo knyga, padariusi didelę įtaką Džeinės Gudal ateičiai? Pažymėk ☑.** *1 taškas*

A ☐ Apie Tarzaną.
B ☐ Apie Daktarą Dolitlį.
C ☐ Apie šuniuką Rastį.
D ☐ Apie šimpanzę Džubilę.

3. **Ar išsipildė Džeinės Gudal vaikystės svajonė? Pažymėk ☑.** *1 taškas*

TAIP ☐ NE ☐

Koks jos gyvenimo faktas tai patvirtina?

A ☐ Ji tapo rašytoja.
B ☐ Ji tapo gydytoja.
C ☐ Ji tapo keliautoja.
D ☐ Ji tapo primatologe.

4. **Ką veikė Džeinė Gudal, nuvykusi į Afriką, į Gombės nacionalinį rezervatą? Pažymėk ☑.** *1 taškas*

A ☐ Poilsiavo prie Tanganikos ežero.
B ☐ Tyrinėjo šimpanzių elgseną.
C ☐ Keliavo po Afrikos džiungles.
D ☐ Susipažino su Afrikos miškų augalais.

5. **Kas buvo Deividas Žilabarzdis? Pažymėk ☑.** *1 taškas*

A ☐ Šimpanzių patinas.
B ☐ Gamtos tyrinėtojas.
C ☐ Nuostabus šuniukas.
D ☐ Veterinarijos gydytojas.

6. **Džeinė Gudal pasakoja: „Deividas Žilabarzdis sustojo tarsi laukdamas manęs. Tada žengiau žingsnį artyn. Rankoje turėjau riešutą ir padaviau jam. Žilabarzdis jį numetė, bet švelniai palietė man ranką...“ Kuo šis Deivido Žilabarzdžio gestas Džeinei buvo svarbus? Pažymėk ☑.** *1 taškas*

A ☐ Ji galėjo gyvūną paglostyti.
B ☐ Ji pelno Deivido Žilabarzdžio pasitikėjimą.
C ☐ Ji tapo geriausia Deivido Žilabarzdžio drauge.
D ☐ Ji išsiaiškino šimpanzių gestų kalbą.

7. **Kodėl Džeinei Gudal buvo svarbu priartėti prie šimpanzių būrio? Pažymėk ☑.** *1 taškas*

A ☐ Ji galėjo saugiau jaustis džiunglėse.
B ☐ Ji galėjo lengviau susirasti maisto.

LIVEWORKSHEETS

C ☐ Ji galėjo tiksliau atlikti savo darbą.

D ☐ Ji nesijautė vieniša džiunglėse.

1 taškas

8. **Džeinę Gudal ypač nustebino nepaprasti šimpanzių įgūdžiai: „Beždžionės naudojo akmenis riešutams skaldyti, sugebėjo pasidaryti įrankių skruzdėlynams iškapstyti, ištraukti iš medžių kamienų lervoms ar pasikabinti medaus iš bičių drevių.“ Ką dar galima sužinoti iš šio šimpanzių įgūdžių aprašymo? Pažymėk ☑.**

A ☐ Kuo šimpanzės minta.

B ☐ Kur šimpanzės gyvena.

C ☐ Kokius žaidimus šimpanzės žaidžia.

D ☐ Kaip šimpanzės bendrauja.

1 taškas

9. **Pažymėtoje teksto dalyje (p. 54) pabrauk sakinį, kuris įrodo, kad šimpanzės moka reikšti jausmus.**

1 taškas

10. **Pažymėk ☑ keturias charakterio savybes, kurių reikia pasiekti Džeinės Gudal sėkmei.**

Atkaklumo	☐	Išdidumo	☐
Ryžtingumo	☐	Drovumo	☐
Dosnumo	☐	Nuoširdumo	☐
Darbštumo	☐		

Iš viso galėjai surinkti 30 taškų. Surinkai ..... taškų (taškus).

Mokytojo komentaras .....

.....

.....

.....

.....

.....

LIVEWORKSHEETS